

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קנה

עין משפט
נר מצוה

(א) ב"מ דף 101 ע"ב. לקמן ק"מ.
(ב) ממוכח ע"י שם פ"א.
(ג) ע"ב דף 101 ע"א. (ד) וקדושין
מ"ה ע"ב. (ה) ו' ופסוק ו' ו' ו'
שמות פ"ד הלכה י' הלכה ו'
ק"מ. (ס) ע"ב דף 101 ע"ב.

גליון הש"ס

תנ"ך ד"ה וְעוֹד בְּיָמֵינוּ
בְּרִיאַתְנוּ בְּנֵי הַדּוֹר וְנִשְׁמָה
אֶת־עַם אֲשֶׁר שְׂעִירָתוֹ לְעֵינֵינוּ
לְעֵלֹת הַמַּלְאָכִים בְּנֵיהֶם לְדִבְרֵי
שְׂעִירָתוֹ שְׂעִירָתוֹ לְרַמְזוֹת שִׁיחָה
שְׂעִירָתוֹ לְרַמְזוֹת שִׁיחָה
לְרַמְזוֹת שִׁיחָה

הנהגות הב"ח

(א) נ"ב ונתן ועמדו עליו
בני משפחה: (ב) ונתן ועמדו
ד"ה אין נאמנין ביה"מ וכו' וכו'
שם ר' וכו' וכו' שם ר' וכו' וכו'
יולא: (ג) ר"ה ד"ה וכו' וכו'
הקדמון אמר ב"ח ונתנה ליה
לכפר על שני דברים
ביה"מ ל"ה ה"ר ונתנה
אלה וכו' שלא ידע וכו' שם
הא לשאל לבעט בימיהם
החמירה לו לנו לחמשה בל"ה
ו"ר בלמחצה על אלה ה"ה
שפחה הוא אם שם
ביה"מ שטותו או שפתי
כמה לשאל על ספקו לו
שמה נכנס ביה"מ לפניו
אלוה וכו' שאל עברו ע"ה
ה"ר משפחה ל"ה ל"ה שפחה
ה"ר וכו' שפחה ל"ה ל"ה
והלכנו ע"ה שפחה לשאל
ה"ר וכו' שפחה ל"ה ל"ה
דקדוק הוא ליתום תחת
זכר השם אליו אלף
כמה לשאל ביה"מ שפחה
אלוה וכו' שפחה ל"ה ל"ה
שפחה לו אם נכנס ביה"מ
שפחה לו ביה"מ שפחה
מיו דשפחה נודע דלפני
שפחה ביה"מ כפר עברו ע"ה
השפחה אלף ה"ה שפחה
הוא כל לשאל ביה"מ
ר"ה ליתום דמיון קדוק
הוא ליתום וכו' שפחה
תלוינות ביה"מ שפחה
הפסק הוא ביה"מ תחת
שפחה ה"ה ח"ס ר"י ונתנה
ימים המכונים בלמחצה
הוא דאמר כל לשאל ביה"מ
שפחה לו ביה"מ ח"ס אלף
שפחה הוא ביה"מ
שפחה לו ד"ה ה"ה
המכונים ל"ה ל"ה ל"ה
כמה הוא ביה"מ שפחה
השפחה דה"ה וכו' וכו'
קדוק הוא ל"ה וכו' וכו'
נחמק: (ד) ר"ה וכו' וכו'
ל"ה לשאל כשם מקום שם
חילוק בשפחה ל"ה שפחה
בין לנכות שפחה ל"ה ל"ה
נראה ליתום שפחה
שפחה ל"ה ל"ה ל"ה
קדוק ח"ס י"ה ל"ה שפחה
כשם שפחה ל"ה שפחה
ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה
ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה

ראיה במאי

צ"ן לרנן צ"ן לר"מ קצעי. ומשום דליכא לפרשה נזרי
הווי דלוקמן קצעי הכי: ראיה צעדים. כדמפרש לקמיה: ר"מ כ'ר'
נתן ורנן כ'ר' יעקב. ר"מ איל בתר השתא כ'ר' נתן ומתמימן נתן
שהוא צריא עכשיו והכי קאמר מתני' אמר ש"מ הייתי ועכשיו אני
צריא ועוהני צ"ן אומרים צריא
היית עליו להביא ראיה צעדים ששכיב
מרע היה וכו"ל הנותן מוחזק הוא
נצטקס ועל המקבל מתנה שהוא
מוציא מחזירו עליו הראיה צעדים
צידיא צריא שכיב היה: ראיה צעדים
השטר. ראיה שאלמו מתני' המוציא
מחזירו עליו הראיה צעדים השטר
קאמרי רנן שרין לקיים שטרם שלא
יוכל נתן לטעון ולומר מוויף הוא
וכיון דנתקיים שלא ע"פ הנותן דאין
כאן הפה שאסקר הוא הפה שהמיר
שהכי לא נתקיים ע"פ הנותן דמינה
מיגו יכא בעל השטר וזכה במתנתו
דכ"ע אולינת צתר השתא כרנה ורני
נתן וכוין דצריא הוא עכשיו וזה בעל
השטר אך יקיים שטרם שלא יוכל נתן
לפעלו אצל ראיה דר"מ ראיה צעדים
היא כדמפרש עליו להביא ראיה
שש"מ היה דברי ר"מ: צמודה. ליה
בשטר שכתבו ואינו מוויף אלא שטוען
פרעמיו או ש"מ הייתי או שטר אמנה
או שטר פסיוס הוא: לרין המלוה
לקיימו. ע"פ אחרים שלא יוכל ליה
לפעלו במינו קמיפלגי: ר"מ סבר
א"ל לקיימו. דמתם שטרות הרי הם
שכרים וצטרות לא ינמא הפה שאסקר
הוא הפה שהמיר לפעלו והכי קאמר
מתני' צריך להביא ראיה צעדים
שש"מ היה דברי ר"מ מאחר שטרות
הוא בשטר שכתבו ומתקיים השטר
בכך דלולינת צתר השתא שהוא צריא
כ' נתן וכו"ל המוציא מחזירו הוא
בעל השטר צריך להביא ראיה קיום
השטר שמתקיים צחותמיו הדולת
נתן שטוען כצדמיו לא מהניא מיד
דלא קאמר שש"מ הייתי והפך
שאסקר הוא הפה שהמיר והלכך
צריך בעל השטר לקיימו וזכה במתנתו
דלולינת צתר השתא שהוא צריא

ראיה במאי רב

הוא רב הונא אמר ראיה בעדים רב
הסדא ורבה בר רב הונא אמרי ראיה בקיום
השטר רב הונא אמר "ראיה בעדים קא
מיפלגי בפלוגתא דר' יעקב ורבי נתן (סימן
מוניח) רבי מאיר כרבי נתן ורבנן כרבי
יעקב רב הסדא ורבה בר רב הונא אמרי
ראיה בקיום השטר קא מיפלגי ב' במודה
בשטר שכתבו צריך לקיימו דר"מ סבר
מודה בשטר שכתבו אינו צריך לקיימו
ורבנן סברי ב' מודה בשטר שכתבו צריך
לקיימו והא איפילונו בה חדא וימנא ד' התניא
אין נאמנין לפוסלו דברי רבי מאיר והכמים
אומרים: נאמנין צריכא דא' איתמר ההיא
בההיא קאמרי רבנן משום דאלימו עדים
ומרעי שטרא אבל הכא הוא דלאו כל כמיניה
אימא לא ואי איתמר בהא בהא קאמר ר'
מאיר אבל בהך אימא מודה להו לרבנן
צריכא וכן אמר רבה ראיה בעדים א"ל אבי
מאי טעמא אי נ'מא מדכולהו כתיב בהו כד
הה מהלך על רגלוהו בשוקא ובהא לא
כתיב בה שמע מינה שכיב מרע הו
אדרבה מדכולהו כתיב בהו כד קציר ורמי
בערסיה והא לא כתיב בה שמע מינה בריא
הוי איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי
אוקי ממונא בחוקת מריה ובפלוגתא דרבי
יוהנן אמר ראיה בעדים ו' שמעון בן לקיש
אמר ראיה בקיום השטר אויביה רבי יוחנן
לרבי שמעון בן לקיש (רמעשה בבני ברק
באחד שמכר בכבש אביו ומת) וכו' ובאו בני
משפחה וערערו לומר קמן היה בשעת
מיתה ובאו ושאלו את רבי עקיבא מהו
לבודקו אמר להם "אי אתם רשאים לנוולו
ועוד סימנין עשויין להשתנות לאחר מיתה
בשלמא

ראיה במאי רב

הוא רב הונא אמר ראיה בעדים רב
הסדא ורבה בר רב הונא אמרי ראיה בקיום
השטר רב הונא אמר "ראיה בעדים קא
מיפלגי בפלוגתא דר' יעקב ורבי נתן (סימן
מוניח) רבי מאיר כרבי נתן ורבנן כרבי
יעקב רב הסדא ורבה בר רב הונא אמרי
ראיה בקיום השטר קא מיפלגי ב' במודה
בשטר שכתבו צריך לקיימו דר"מ סבר
מודה בשטר שכתבו אינו צריך לקיימו
ורבנן סברי ב' מודה בשטר שכתבו צריך
לקיימו והא איפילונו בה חדא וימנא ד' התניא
אין נאמנין לפוסלו דברי רבי מאיר והכמים
אומרים: נאמנין צריכא דא' איתמר ההיא
בההיא קאמרי רבנן משום דאלימו עדים
ומרעי שטרא אבל הכא הוא דלאו כל כמיניה
אימא לא ואי איתמר בהא בהא קאמר ר'
מאיר אבל בהך אימא מודה להו לרבנן
צריכא וכן אמר רבה ראיה בעדים א"ל אבי
מאי טעמא אי נ'מא מדכולהו כתיב בהו כד
הה מהלך על רגלוהו בשוקא ובהא לא
כתיב בה שמע מינה שכיב מרע הו
אדרבה מדכולהו כתיב בהו כד קציר ורמי
בערסיה והא לא כתיב בה שמע מינה בריא
הוי איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי
אוקי ממונא בחוקת מריה ובפלוגתא דרבי
יוהנן אמר ראיה בעדים ו' שמעון בן לקיש
אמר ראיה בקיום השטר אויביה רבי יוחנן
לרבי שמעון בן לקיש (רמעשה בבני ברק
באחד שמכר בכבש אביו ומת) וכו' ובאו בני
משפחה וערערו לומר קמן היה בשעת
מיתה ובאו ושאלו את רבי עקיבא מהו
לבודקו אמר להם "אי אתם רשאים לנוולו
ועוד סימנין עשויין להשתנות לאחר מיתה
בשלמא

ראיה במאי רב

הוא רב הונא אמר ראיה בעדים רב
הסדא ורבה בר רב הונא אמרי ראיה בקיום
השטר רב הונא אמר "ראיה בעדים קא
מיפלגי בפלוגתא דר' יעקב ורבי נתן (סימן
מוניח) רבי מאיר כרבי נתן ורבנן כרבי
יעקב רב הסדא ורבה בר רב הונא אמרי
ראיה בקיום השטר קא מיפלגי ב' במודה
בשטר שכתבו צריך לקיימו דר"מ סבר
מודה בשטר שכתבו אינו צריך לקיימו
ורבנן סברי ב' מודה בשטר שכתבו צריך
לקיימו והא איפילונו בה חדא וימנא ד' התניא
אין נאמנין לפוסלו דברי רבי מאיר והכמים
אומרים: נאמנין צריכא דא' איתמר ההיא
בההיא קאמרי רבנן משום דאלימו עדים
ומרעי שטרא אבל הכא הוא דלאו כל כמיניה
אימא לא ואי איתמר בהא בהא קאמר ר'
מאיר אבל בהך אימא מודה להו לרבנן
צריכא וכן אמר רבה ראיה בעדים א"ל אבי
מאי טעמא אי נ'מא מדכולהו כתיב בהו כד
הה מהלך על רגלוהו בשוקא ובהא לא
כתיב בה שמע מינה שכיב מרע הו
אדרבה מדכולהו כתיב בהו כד קציר ורמי
בערסיה והא לא כתיב בה שמע מינה בריא
הוי איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי
אוקי ממונא בחוקת מריה ובפלוגתא דרבי
יוהנן אמר ראיה בעדים ו' שמעון בן לקיש
אמר ראיה בקיום השטר אויביה רבי יוחנן
לרבי שמעון בן לקיש (רמעשה בבני ברק
באחד שמכר בכבש אביו ומת) וכו' ובאו בני
משפחה וערערו לומר קמן היה בשעת
מיתה ובאו ושאלו את רבי עקיבא מהו
לבודקו אמר להם "אי אתם רשאים לנוולו
ועוד סימנין עשויין להשתנות לאחר מיתה
בשלמא

6 חלאל נליל חלאל ממקומו ל"ה י"ו. (א) חלאל נליל חלאל ממקומו ל"ה י"ו. (ב) חלאל נליל חלאל ממקומו ל"ה י"ו. (ג) חלאל נליל חלאל ממקומו ל"ה י"ו.

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קנה.

עין משפט נר מצוה

(א) (כתיבתו יע. סנהדרין ע"ג:). (ב) (כתיבתו יע. שם:). (ג) (ש"ל מ"ג:). (ד) (ש"ל מ"ג:). (ה) (ש"ל מ"ג:). (ו) (ש"ל מ"ג:). (ז) (ש"ל מ"ג:). (ח) (ש"ל מ"ג:). (ט) (ש"ל מ"ג:). (י) (ש"ל מ"ג:). (יא) (ש"ל מ"ג:). (יב) (ש"ל מ"ג:). (יג) (ש"ל מ"ג:). (יד) (ש"ל מ"ג:). (טו) (ש"ל מ"ג:). (טז) (ש"ל מ"ג:). (יז) (ש"ל מ"ג:). (יח) (ש"ל מ"ג:). (יט) (ש"ל מ"ג:). (כ) (ש"ל מ"ג:).

הגהות הב"ח

(א) נמי בן עשרים גלי' ואת מ"ס נחמק: (ב) שם פירוש אחרת אלא מכללה אחרת נחמק: (ג) ר"ב ד"ה אלא וכו' שהיה קטן וגם בשלא יכלו למלאו למה היו מערערים יורשים לבודקו כו' פסק: (ד) ר"ה אחרת וכו' והוא פחות מן עשרים דנין וכו' רבין טעמא דבין: (ה) ב"מ"ה כדפרישית וכו' דאי גרסא חסר רבה א"ש טפי כתיב והוא דקאמר ג' מדות: (ו) ר"ה אחרת דיינו בת שנים עשר: (ז) ב"מ"ד ופי' רבי שמאל נמי היינו טעמא דבין לשפירוף ליה וכו' ומשום דשפירוף לעובדא גדול נר משיח: (ח) (ט) א"ש וכו' דהיינו מטעם דעמיה מקבל: (י) ר"ה מ"ה וכו' היינו דקאמר מהו לבודקו שאלמי שהביאו דלקוחות עדים:

מוסף רש"י

אלא אם כן נעשה גדול כל מעשה הטרם כגדולים הלוקח המכיר בחובות יע. וכו' ונעשה כגדול: א"ש נעשה גדול המכיר דק"ל ויחזיקו ולימור בנכסי אביו עד שיהא כן עשרים ויחזיקו כס' סמנין עשורין להשתנות ופילו דאזן דאזן עשה לסמיני גדול, י"ל אילו היה קיים היה שואל ויעיר:

הכי קאמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש בשלמא לדידי דאמינא ראיה בקיום הטרם. ואפכינא נמי מתני' לרבינן אין לרין לקיימו כיון דמודה שכתבו היינו דמשכחת להו נכסי בידא דלקוחות ואתו יורשין וקמערערי דלאמר לעיל [קנ:]: הכי נמי מסתברא מדקתני דלאמר להו אי אתם רשאין לנוולו כו' הלכך שמה קיימו שטר או אפילו לא קיימו כיון דמודו בני משפחה בשטר שכתבו נתן אין לרין לקיימו והוחזקו לקוחות בנכסים: **אלא לדידך דלאמר ראיה בעדים.** ולדידך לא מתהפכה מתני' וכיון דלאמרי רבנן המוליא מתכירו עליו הריאה דהיינו מקבל מתנה נכסי בידא דלקוחות היכי משכחת לה הוה ליה להו עדים שגדול היה: **לאו ערעור הוא.** ומן היין הוחזקו לקוחות בנכסים: **נעשה גדול.** נתן ומקבל ועדים כולם גדולים וכשרים. ומסקנא דשמעתא מודה בשטר שכתבו אין לרין לקיימו דשמואל וכו' יוחנן לא שנה היכא דלאוהו מרע ליה לשטרע למימר שטר פסיס הוא שטר אמנה הוא לא שנה היכא דעדים אמנה היה לומר אנוסין היינו דהא אפכינא נמי הכא להאיא דכתיבתו לעיל דאין נאמנין לפסלו כו': קטן. **מוכר בנכסי אביו.** בקרקעותיו ותהי מוכרו מוכרה. דאילו גבי מטלטלין

תנן [גיטין דף טז.] הפעוטות מקחן וממכרן ממכר כמטלטלין ומפרישין הם ככר שית ככר שב כל מד לפוס חורפיה ומשום כדי חייו תקינו ליה רבנן כמטלטלין דתהוי מכירה למונותיו אבל במקרקעי לא: **בן שמונה עשרה.** ויוס אחד דפסקינן לקמן [קנ:] מוך זמן כלפני זמן ואע"פ שאינו יודע בטיב משא ומתן יפה דמוכח לקמן במ"ד שיודעת בטיב משא ומתן מוכרת וכגון שהביאה שמי שערות דמוכח לקמן [קנ:].

הכי קאמר ליה רבי יוחנן לר' שמעון בן לקיש בשלמא לדידי דאמינא ראיה בקיום הטרם היינו דמשכחת לה דנחתי לקוחות לנכסים **אלא לדידך דאמרת ראיה בעדים היכי משכחת לה דנחתי לקוחות בנכסים אמר ליה מודינא לך בערער דבני משפחה** "דלאו ערער הוא מאי קאמרי קטן היה ^(א) חזקה אין העדים חותמין על השטר אלא אם כן נעשה גדול איתמר קטן מאימתי מוכר בנכסי אביו רבא אמר רב נחמן בן שמנה עשרה שנה ורב הונא בר חיננא אמר רב נחמן ^(ב) מבין עשרים שנה ^(ג) (והא דרבא ^(ד) לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר) ^(ה) מתוך ר' יורא ^(ו) מעשה בבני ברק באחד שמכר בנכסי אביו ומת ובאו בני משפחה וערערו לומר קטן היה בשעת מיתה ובאו ושאלו את רבי עקיבא מהו לבודקו אמר להם אי אתם רשאין לנוולו ועוד סימונין עשוין להשתנות לאחר מיתה בשלמא למואן דאמר בן שמנה עשרה שנה היינו

בגישין פ' התקבל (דף סה.) גבי ג' מדות בנקטן כו' קאמר רבא ולמכור בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים ואומר ר"י דנראה דגרסינן בזהיא דהתקבל רבה חזירו של רב יוסף שהיה רגיל לעשות מדות כמו ההיא דקוף המלניע (שם דף קא:) דחמש מדות בכלי חרס דגרס התם רבה דמלמא ליה ^(א) (רב אחי רבי) אתה אומר כן דאילו רבא לא עלה לארץ ישראל כמו רבה ומיהו אין זו ראיה כל כך כי גם רבא מניין שהיה עושה מדות דאמר רבא בגישין פ' הורק (דף עט.) שלש מדות בגישין ואי גרס התם נדרים נדריהן נדר והקדשן הקדש וכנגדן בקטנה חוללת ואם כן משמע דאית ליה רבא קטנה חוללת ואילו כן רבא קטנה שהגיעה לכלל שנותיה אינה זריכה בדיקה חוקה הביאה סימנים ומסיק התם דוקא קאמר רבא לענין מיאון אבל לחליצה בעיא בדיקה ואי גרס התם רבה אחי שפיר ורבינו שמואל חירך שם וכנגדו בקטנה חוללת דיינו ^(א) שנים עשרה שנים ויוס אחד שהקטנה היא או גדולה ולא נהירא דאם כן לא הוה ליה למימר וכנגדו בקטנה חוללת וכנגדו חוללת אלא משמע שכנגדו קטנה שהגיעה לעונת נדרים שהיא בת עשרה שנה ויוס אחד ורבינו תמיך דודאי רבא סבר לה כדפסיק בפ' מנחות חליצה (יבמות קא:) וס' ולקמן בשמעתין דלחליצה בעי גדולה ובגישין איירי רבא חליצה דר' יוסי דאמר קטנה חוללת דאמרינן בפ' מנחות חליצה לדברי ר' יוסי קטנה חוללת משעוה נדרים משמע דלדברי ר' יוסי קאמר ואיהו פירא ליה התם כמ"ד התם והלכתא משתביא שמי שערות ולספריס דגרסי כאן דברא עד שיהא בן עשרים הוא אחי שפיר ההיא דיגישין פ' התקבל (דף סה.) אך אותה גירסא אינה נראית כלל שזרין לנחמק הספריס דגרסי והא דרבא לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר שהיה הוא כתוב אחר שלם גדול כו' ומשיא כו' ופירש רבינו שמואל ^(א) היינו טעמא דלאסכרוהו ליה וסבר אס כן חסם גדול היה וידע שפיר משא ומתן חייש לעובדא גדול כו' ומשיא אייתי ליה במר הכי ואין נראה כלל וכו' בשביל שהוא היה לסבור זה היה חשוב חסם יודע בטיב משא ומתן על כן נראה יותר גירסת ספריס ישנים: **מוכר בנכסי אביו.** פ"י רבינו שמואל ^(א) דוקא בנכסי אביו אבל בנכסים שקנה ושנתנו לו בנתנה יוכל למכור וכן פ"י רב אלפס דבנכסים שקנה אין אנו חוששין אס מוכרין והא דאמרינן לקמן למקרקעי אין עדותן עדות פירוש לשום קרקעות כמו שאפרש בסמוך דהיינו ^(א) דדעמיה מיקרבא לגבי זוזי ואינו בקי בשומא ורבינו מס פירש דהוא הדין נכסים שקנה אינו יכול למכור מטעם דמיקרבא דעמיה לגבי זוזי ומה שהקשה ר"י שמה כשהוא שוטה וזין וכשהוא שוטה זין לאו קושיא היא טעמא לא משום שטות הוא אלא משום דמיקרבא דעמיה לגבי זוזי: **מתוך רבי יורא מעשה כו' באחד שמכר בנכסי אביו.** פירוש בזמן שהיה לו למכור למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה דמסתמא קודם לכן לא מכר והא סוגיא כמ"ד לעיל נכסי ביד לוקח הו קיימי ולהכי קאמר כי בדקי ליה מאי הויא כו' אבל למ"ד בחוקת יורשים הו לא הוה ליה למימר כי האי לינא אלא הוה ליה למימר אמאי לרין בדיקה פשיטא דגדול הוה ולפי זה אין הוכחה גמורה בזמן מכירה מכר ורבי"ס פירש בשלמא למואן דאמר בן שמנה עשרה ונכסי ביד לקוחות הו קיימי ואתו יורשים וקא מערערי לומר קטן היה והיו זריכים להביא ראיה שהיה קטן ולא מלאו עדים שהיה פחות משמנה עשרה שאם מלאו לא היו זריכים יותר אפילו הביא שמי שערות לא עשה ולא כלום אבל מלאו עדים שהיה פחות מן עשרים והיו רואים לומר שמה לא הביא שמי שערות עדיין ועודנו קטן אבל אס לא מלאו עדים שהיה פחות מן עשרים שהיה פחות מן עשרים כגדול דחוקה אין העדים חותמים על השטר אלא אס כן נעשה גדול בן כ' לביא למימר דלא היו מחזיקים ליה בן כ' לפי שהיה סריס הא ליכא למימר דאם כן מאי פריך אלא למואן דאמר בן כ' כי בדקי מאי הוי טובא וטובא הוי שאם אינו יודע בן כמה שנים הוא דע"י חוקה דאין עדים חותמים אלא אס כן נעשה גדול בן עשרים לא הוה משויין ליה סריס אלא שמע מינה דעל די איתא חוקה משויין ליה כו' והאי קושיא אחיא להאי דאסיקנא לעיל נכסי ביד לקוחות הו קיימי דפרי' לעיל מיהו למואן דאמר בחוקת היורשים הו קיימי מני למפרך שפיר בשלמא למואן דאמר בן שמנה עשרה היינו ^(א) דקאמר מה לי לבדוקי שלאחר שהביא עדים שהוא בן שמנה עשרה היו היושבים שאלו הביא שמי שערות עדיין וקטן היה אפילו בן שמנה עשרה היינו הביא שמי שערות היה גדול ואין היורשים יכולים לטעון כלום אבל הגמרא נקט לינא למאי דאסיקנא דנכסי בחוקת לקוחות קיימי:

קבה א מ"י פכיש מהל' מוכר ללהו יו פמג עשין פכ טיפיש ח"מ ס' ללה ספיף י"ג: קבט ב מ"י שם הלכה ט ויכ"ד מהל' מלה וזה הלכה ה סמג שם טיפיש שם כהג"ה ופי' מו ספיף לח: קל ג מ"י פכיש מהל' מוכר הלכה יו פמג עשין פכ טיפיש ח"מ ס' ללה ספיף י"ג:

רבינו גרשום

בשלמא לדידי דאמינא ראיה בקיום הטרם דאמינא דמודה בשטר שכתבו צריך לקיימו היינו דמשכחת לה דנחתי לקוחות לנכסים ובני משפחה היו מערערין להחזיק בהן והלקוחות קיימו שטרין ונחמו בנכסי: אלא לדידך דאמרת ראיה בעדים היכי משכחת לה דנחתי לקוחות לנכסי: והא אולי כתיב ורא לא אשכחן השטר. ורש"י לקיש אמר לעולם ראיה בעדים והכא אלא לדידך דאמרת ראיה בעדים היכי משכחת לה דנחתי לקוחות לנכסי: ומאי קאמרי קטן הוה לאו מילתא היא דחוקה אין עדים חותמין על השטר א"כ נעשה המוכר את הנתון גדול: איתמר קטן איתמר מוכר בנכסי האב. דאמרי מוכרו מכירה: [רבא] אמר רב נחמן בן כ' שנה רבא הוה אמר בן י"ח שנה. וס' דאמר ר' יוחנן שנה שרין שיביא שמי שערות ולמואן דאמר בן כ' אפי' דלא הביא שערות מכירה מכירה. בשלמא למואן דאמר מבין י"ח מכירה מכירה בנכסי אביו ולא קודם הוא קטן נמי דבני ברק מבין י"ח שנה היה ואיצטרך לבודקו בשערות.